

ONTWERP
Richtlijn inhoud saneringsplan

**Deze ontwerp-richtlijn(versie 0.4)
is op 20 april 2010 vrijgegeven voor een openbare reactieronde
door het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Bodembeheer,
ondergebracht bij
Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB)
te Gouda**

Kenmerk PRJ106_S_10_41453

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
1.1 Doel en reikwijdte	3
1.2 Status	4
1.3 Relatie met andere producten	4
1.4 Uitgangspunten richtlijn	4
2 Uitwerking richtlijn inhoud saneringsplan	6
Tabel 1 Inhoud saneringsplan ten behoeve van beschikking	7
Tabel 2 Immobiel: aanvinkopties nazorg/gebruiksbeperkingen	13
Tabel 3 Mobiel: aanvinkopties nazorg/gebruiksbeperkingen.....	13
3 Begrippen	14

Eigendomsrecht

Deze richtlijn is opgesteld in opdracht van en uitgegeven door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Postbus 420, 2800 AK Gouda. Deze 'richtlijn inhoud saneringsplan' wordt inhoudelijk beheerd door het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Bodembeheer, ondergebracht bij de SIKB te Gouda. De actuele versie van de 'richtlijn inhoud saneringsplan' staat op de website van de SIKB en is op elektronische wijze tegen ongewenste aanpassingen beschermd. Het is niet toegestaan om wijzigingen aan te brengen in de originele en door het CCvD Bodembeheer goedgekeurde en vastgestelde teksten opdat er rechten aan ontleend kunnen worden.

Vrijwaring

De SIKB is behoudens in geval van opzet of grove schuld niet aansprakelijk voor schade die bij gebruiker of derden ontstaat door het toepassen van deze 'richtlijn inhoud saneringsplan'.

© Copyright SIKB

Bestelwijze

Deze 'richtlijn inhoud saneringsplan' is in digitale vorm kosteloos te verkrijgen via de website van de SIKB: www.sikb.nl. Een ingebonden versie van deze 'richtlijn inhoud saneringsplan' kunt u bestellen tegen kosten, op te vragen bij de SIKB, Postbus 420, 2800 AK Gouda, e-mail: info@sikb.nl, fax: 0182-540676.

Updateservice

Vastgestelde mutaties in deze 'richtlijn inhoud saneringsplan' door het CCvD Bodembeheer kunt u verkrijgen bij de SIKB, aanmelden via www.sikb.nl. Bij de SIKB kunt u ook terecht voor het verzoek tot toezending per post van de reguliere nieuwsbrief info@SIKB.

Helpdesk/gebruiksaanwijzing

Voor vragen over inhoud en toepassing kunt u terecht bij de SIKB.

1. INLEIDING

1.1 Doel en reikwijdte

Doel

De doelgroep van de Richtlijn is de initiatiefnemer van de sanering en diens adviseur. Het doel van de Richtlijn is de aanlevering van gegevens behorende bij een saneringsplan zo veel mogelijk te uniformeren zodat de besluitvorming efficiënt kan verlopen. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de verbetering van de efficiëntie van de uitvoering van de bodemsanering.

Reikwijdte

De Richtlijn inhoud saneringsplan heeft betrekking op het aanleveren van gegevens ten behoeve van het verkrijgen van een beschikking in het kader van de saneringsparagraaf Wbb, te weten de instemming met het saneringsplan.

De richtlijn is van toepassing op het overgrote deel van de saneringssituaties. De Richtlijn is (nog) niet van toepassing op:

- BUS-saneringsplannen (hiervoor gelden de richtlijnen van de BUS-regeling),
- waterbodemonverontreinigingen en
- complexe¹ verontreinigings- en saneringsgevallen waarbij een minder groot vertrouwen bestaat in de toepassing van de voorgestelde saneringstechniek en/of in het soepel en voorspelbaar verloop van de sanering. Voor deze situaties kan het aanleveren van een diepgaandere onderbouwing van keuze van saneringsdoelstelling en/of -methode wenselijk zijn.

De Richtlijn bevat geen technisch inhoudelijke aspecten van onderzoeks- en saneringstechnieken. Ten aanzien van de bodemsaneringstechnieken biedt de Richtlijn herstel en beheer (water)bodemkwaliteit een goed bruikbaar overzicht van de inzetbaarheid van de meest gangbare technieken (gegeven de verontreinigings situatie, bodemopbouw en de saneringsdoelstelling).

De Richtlijn gaat verder waar de BUS-regeling ophoudt. Dit houdt concreet in dat de aanlevering van gegevens niet in de plaats komt van de BUS-meldingsformulieren.

De Richtlijn is toepasbaar op het overgrote deel van de sanerings situaties (resterend na BUS). Het doel is echter niet om per se alle situaties af te dekken. Als ambitie is geformuleerd dat in 75% van de situaties die niet onder BUS vallen, toepassing van de Richtlijn moet leiden tot een verbetering van de efficiëntie. De basis voor de toegepaste uniformering en standaardisering is dat er vertrouwen bestaat in de toepassing van de techniek en in het soepel en voorspelbaar verloop van de sanering. Hierdoor kan worden volstaan met een beperkte aanlevering en afstemming van gegevens.

Voor de overige, meer complexe situaties (niet vallend onder BUS of deze Richtlijn) kan het wenselijk zijn om een diepgaandere onderbouwing te leveren bij de keuze voor de saneringsdoelstelling en de inzetbaarheid van de gekozen aanpak. Ook zullen in dat geval verdergaande afspraken en afstemming gewenst zijn met betrekking tot de begeleiding van het saneringsproces en over terugvalscenario's.

¹ Wanneer een saneringstechniek wordt ingezet, die is behandeld in de Richtlijn herstel en beheer (water)bodems, wordt onderscheid gemaakt in bewezen en niet-bewezen technieken. Indien een techniek volgens de Richtlijn herstel en beheer (water)bodems niet toepasbaar is, gegeven de bodemopbouw en saneringsdoelstelling, wordt de sanering als complex beschouwd en valt deze buiten de reikwijdte van deze Richtlijn. Ook wanneer een saneringstechniek wordt ingezet, die niet in de Richtlijn herstel en beheer (water)bodems is behandeld, wordt de sanering als complex beschouwd en valt deze buiten deze Richtlijn.

Bij de Richtlijn inhoud saneringsplan wordt opgemerkt, dat aanlevering van de essentiële gegevens niet automatisch leidt tot een positieve beschikking. Wel dient de aanvraag in behandeling te worden genomen. Naast de essentiële gegevens kan het bevoegd gezag altijd om aanvullende informatie vragen om de zaak te verhelderen, dit dient echter niet te leiden tot inefficiëntie door opschorten van de procedure of verlenging van de proceduretermijn.

1.2 Status

Gebruik van de Richtlijn is niet verplicht.

De implementatie van de Richtlijn zal aanpassingen van de huidige werkwijze met zich meebrengen. In een proefperiode zal ervaring op gedaan worden met het werken met de Richtlijn. Na afloop van de proefperiode zal worden bekeken of en zo ja op welke manier de Richtlijn zal worden verankerd.

1.3 Relatie met andere producten

De Richtlijn inhoud saneringsplan sluit aan op de BUM-Wbb (met name de Toetslijst Saneringsplan). Dit is een instrument ter verbetering van de toetsing en besluitvorming/verlening van beschikkingen.

De richtlijn geeft invulling aan de wijze waarop in het adviesproduct de vragen vanuit de Toetslijst Saneringsplan worden beantwoord. De richtlijn is daarmee een logisch antwoord op de instrumenten ter verbetering van de toetsing en besluitvorming/verlening van beschikkingen, die zijn opgenomen in de BUM-Wbb (met name de Toetslijst Saneringsplan).

De Richtlijn bevat geen technisch inhoudelijke aspecten van onderzoeks- en saneringstechnieken. Ten aanzien van de bodemsaneringstechnieken biedt de Richtlijn herstel en beheer (water)bodemkwaliteit een goed bruikbaar overzicht van de inzetbaarheid van de meest gangbare technieken (gegeven de verontreinigings situatie, bodemopbouw en de saneringsdoelstelling).

Wanneer een saneringstechniek wordt ingezet, die is behandeld in de Richtlijn herstel en beheer (water)bodems, wordt onderscheid gemaakt in bewezen en niet-bewezen technieken. Als een techniek volgens de de Richtlijn herstel en beheer (water)bodems niet toepasbaar is, gegeven de bodemopbouw en saneringsdoelstelling, wordt de sanering als complex beschouwd en valt deze buiten de Richtlijn en de BUM Wbb. Ook wanneer een saneringstechniek wordt ingezet, die niet in de Richtlijn herstel en beheer (water)bodems is behandeld, wordt de sanering als complex beschouwd en valt deze buiten de Richtlijn en de BUM Wbb.

1.4 Uitgangspunten richtlijn

De richtlijn geeft invulling aan de wijze waarop in het saneringsplan de vragen vanuit de Toetslijst Saneringsplan (zie hier voor de BUM Wbb) worden beantwoord. Aanvullend worden in de Richtlijn gegevens gevraagd die het proces van beschikken efficiënter maken, deze gegevens zijn niet altijd wettelijk vereist. Het betreft onder meer de kadastrale kaart en gegevens en de context van de sanering.

De Toetslijst Saneringsplan beperkt zich tot de aanlevering van essentiële gegevens die zijn gebaseerd op de wettelijke eisen aan de inhoud van het saneringsplan (artikel 39 lid 1 Wbb). Een bodemonderzoek, waarop een beschikking ernst en spoed is of kan

worden genomen dient beschikbaar te zijn. Aan de inhoud van dit bodemonderzoek worden in deze Richtlijn geen eisen gesteld.

Een van de uitgangspunten in deze Richtlijn is dat de vorm van gegevens die bij een saneringsplan dienen te worden aangeleverd, is afgestemd op de vervolgstappen (bijvoorbeeld in een vorm die gemakkelijk kan worden gebruikt bij registratie in het kader Wkpb). Tevens worden gegevens daar waar mogelijk in schema's (bijvoorbeeld invultabellen) verzameld, hetgeen het mogelijk maakt de melding in de toekomst te automatiseren.

Bij het uitwerken van de Richtlijn inhoud saneringsplan is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Meldingsformulieren BUS.
- De resultaten van het project MOS (Modulaire Opbouw Saneringsplannen)
- Formats van grootsaneerders (SBNS, Bodemcentrum).
- Meldingsformulieren van verschillende bevoegde overheden.

2 UITWERKING RICHTLIJN INHOUD SANERINGSPLAN

De tabellen op de volgende pagina's vormen de Richtlijn inhoud saneringsplan. De gehanteerde kolommen zijn hieronder kort toegelicht.

Onderdeel

De toetscriteria zijn gegroepeerd op onderdeel.

Onderscheid wordt gemaakt tussen de volgende gegevens (onderdelen):

- algemene gegevens,
- gegevens vereist op basis van artikel 28 Wbb,
- gegevens over de saneringsdoelstelling en onderbouwing,
- gegevens over de wijze waarop de sanering wordt uitgevoerd,
- gegevens over het saneringsresultaat, eventuele nazorg en gebruiksbeperkingen,
- gegevens over de saneringskosten,
- gegevens met betrekking tot de bestemming van de verontreinigde grond, het grondwater en eventueleerschikking van de verontreinigde grond,
- gegevens met betrekking tot het saneringsproces: duur, ijkmomenten en terugvalscenario,
- gegevens in het geval er sprake is van sanering van 2 of meer geclusterde gevallen,
- gegevens die vereist zijn op het moment van wijziging van de sanering,
- gegevens die specifiek betrekking hebben op een deelsanering,
- gegevens die specifiek betrekking hebben op een gefaseerde sanering.

Toetscriterium

In de kolom "Toetscriterium" zijn de criteria opgenomen aan de hand waarvan het bevoegd gezag beoordeelt of ingestemd kan worden met de gevraagde beschikking. De criteria zijn afkomstig uit de toetslijst BUM Wbb.

Wijze van aanlevering van gegevens

Deze kolom is toegevoegd met het oog op een digitale wijze van aanlevering. Vandaar de termen "invulveld", "aanvinkoptie" etc. Het blijft mogelijk om, naast de digitale aanlevering van gegevens, een 'traditioneel' saneringsplan of nazorgplan bij te voegen. Dit plan wordt in zijn geheel beschouwd als achtergrondinformatie (geen onderdeel van de beschikking).

Bijlagen

In de laatste kolom is, waar van toepassing, weergegeven welke bijlagen dienen te worden aangeleverd.

Aanvulling ten aanzien van de toetsing/beschikking van het saneringsplan

Opgemerkt dient te worden dat aanlevering van de essentiële gegevens niet automatisch leidt tot een positieve beschikking. Bij aanlevering van de essentiële gegevens dient de aanvraag in ieder geval behandeling te worden genomen. Naast de essentiële gegevens kan het bevoegd gezag altijd om aanvullende informatie vragen om de zaak te verhelderen, dit dient echter niet te leiden tot inefficiëntie door opschorten van de procedure of verlenging van de proceduretermijn.

Tabel 1 Inhoud saneringsplan ten behoeve van beschikking

Onderdeel	Toetscriterium	Wijze van aanlevering gegevens	Bijlagen
Algemene gegevens	<ol style="list-style-type: none"> 1. NAW gegevens melder (inclusief eventuele machtiging) 2. Ligging van de saneringslocatie inclusief gevals codering (als deze al bekend is) 3. Type beschikking: <ul style="list-style-type: none"> • Of de verontreiniging voor 1987 is ontstaan. • Of een beschikking wordt aangevraagd voor het hele geval of een gedeelte, of sprake is van verschillende saneringsfasen. • Overzicht van al afgegeven beschikkingen in het kader van de Wbb. 4. Informatie over de aanleiding/context van de sanering. 5. Of informatie is aangeleverd door erkende bodemintermediairs voor zover bepaald in art 21 van het besluit bodemkwaliteit. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. NAW-gegevens in invulveld <ul style="list-style-type: none"> • Aankruisen of sprake is van een machtiging en deze evt. los bijvoegen. 2. NAW-gegevens in invulveld <ul style="list-style-type: none"> • Invulveld evt. gevals codering. 3. Aanvinkopties type beschikking: <ul style="list-style-type: none"> • Voor 1987. • Saneringsplan gehele geval. • Deelsaneringsplan. • Gefaseerd saneringsplan. Invulveld evt. kenmerken van al afgegeven beschikkingen. 4. Invulveld vrije tekst aanleiding/context sanering. 5. Invulveld betrokken bodemintermediairs. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Situatietekening met saneringscontour op kadastrale kaart. 2. Kadastrale gegevens van percelen binnen saneringscontour
Artikel 28 Wbb	<ol style="list-style-type: none"> 6. Tijdstip waarop sanering begint. <ul style="list-style-type: none"> • zie toetscriterium 19. 7. Bestemming grond en grondwater en beoordeling "niet reinigbare grond" <ul style="list-style-type: none"> • zie toetscriteria 16 en 18. 8. Resultaten van het saneringsonderzoek. <ul style="list-style-type: none"> • zie toetscriterium 10. 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Tijdstip waarop sanering begint zie aanlevering 19. 7. Bestemming grond en grondwater en beoordeling "niet reinigbare grond" zie aanlevering 16 en 18. 8. Resultaten van het saneringsonderzoek zie aanlevering 10. 	
Saneringsdoelstelling en onderbouwing	<ol style="list-style-type: none"> 9. Saneringsdoelstelling: <ul style="list-style-type: none"> • Bovengrond: te bereiken functiegerichte terugsaneerwaarden (generiek dan wel gebiedsspecifiek) indien relevant met ruimtelijke onderverdeling. • Ondergrond: beschrijving van de wijze waarop aan de saneringsdoelstelling van artikel 38 	<ol style="list-style-type: none"> 9. Saneringsdoelstelling Saneringsdoelstelling bovengrond <ul style="list-style-type: none"> • Aanvinkopties saneringsdoelstelling (per kadastraal perceel): <ul style="list-style-type: none"> ○ Multifunctioneel ○ Functiegerichte vrachtverwijdering 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Eventueel saneringsdoelstelling bovengrond op kaart weergeven 4. Kaartje met

Onderdeel	Toets criterium	Wijze van aanlevering gegevens	Bijlagen
	<p>Wbb is voldaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> Aantoonbaar maken dat er tot aan einde sanering geen nieuwe spoedsituaties binnen de saneringscontour ontstaan. Rekening houden met eventueel aanvullend beleidskader van het betreffende bevoegde gezag met betrekking tot de saneringsdoelstelling. <p>10. <i>Onderbouwing van de gekozen saneringsdoelstelling</i> (Alleen voor mobiele verontreinigingen en indien en voorzover sprake is van verspreidingsrisico's en/of onder "beperkingen a.g.v. restverontreiniging" is aangegeven dat sprake is van gebruiksbeperkingen en/of nazorg):</p> <ul style="list-style-type: none"> Argumentatie waarom niet verdergaand wordt gesaneerd 	<ul style="list-style-type: none"> Isolatie met leeflaag Isolatie met afdeklaag <p>Als complex ook op kaart weergeven</p> <ul style="list-style-type: none"> Aanvinkopties terugsaneerwaarde (per kadastraal perceel) <ul style="list-style-type: none"> AW 2000 MW Wonen (generiek/gebiedsspecifiek) MW Industrie (generiek/gebiedsspecifiek) Overig (inclusief vrije tekstveld met motivatie) <p><i>Saneringsdoelstelling ondergrond (alleen voor mobiele verontreinigingen)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Aanvinkopties saneringsdoelstelling: <ul style="list-style-type: none"> Multifunctioneel Stabiele eindsituatie met grote restverontreiniging (trede 2) Stabiele eindsituatie met kleine restverontreiniging (trede 3) Als het bevoegd gezag in haar beleidsdocument een alternatief voor de tredes heeft vastgesteld wordt dit alternatief gevolgd. Invalveld terugsaneerwaarde en stationaire contouren bron/pluim: vrije tekstveld met motivatie en bijvoegen kaartjes. <p>10. <i>Onderbouwing van de gekozen saneringsdoelstelling</i> Invulveld met argumentatie inclusief bedreigde objecten en risico's, ook op kaartjes. Geen vergelijking van varianten maar een beperkte weergave van de onderbouwing gericht op gebruiksbeperkingen en nazorg op basis van argumenten als kosten, kosteneffectiviteit, milieurendement etc</p>	<p>stationaire contouren na sanering inclusief bedreigde objecten en risicolocaties (ook verloop van contouren tijdens langdurige sanering)</p>
Wijze van uitvoeren	<p>11. <i>Wijze van uitvoering sanering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Bij bewezen technieken (technieken die in de 	<p>11. <i>Wijze van uitvoering sanering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Aanvinkoptie: bewezen techniek of niet. 	<p>5. Achtergrondinformatie van</p>

Onderdeel	Toets criterium	Wijze van aanlevering gegevens	Bijlagen
van sanering	<p>Richtlijn herstel en beheer (water)bodems worden benoemd als bewezen technieken <u>gezien de saneringsdoelstelling, de verontreinigingssituatie en bodemopbouw</u>: aangeven welke (combinatie van) techniek(en) wordt ingezet.</p> <ul style="list-style-type: none"> In overige situaties: omschrijving van de (combinatie van) technieken die zullen worden ingezet. <p>12. Resultaten van eventueel aanvullend onderzoek ten behoeve van de saneringsdoelstelling.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vrij invulveld waarin wordt aangegeven welke (combinatie van) techniek(en) wordt/worden ingezet. Als geen bewezen techniek bijlage bijvoegen met techniek beschrijving. <p>12. <i>Vrij invulveld met eventuele onderzoeksresultaten, eventueel aangevuld met bijlagen.</i></p>	<p>niet bewezen technieken voorzover deze niet in de Richtlijn herstel en beheer (water)bodemkwaliteit zijn beschreven.</p> <p>6. Eventueel</p> <ul style="list-style-type: none"> situering contouren. dwarsdoorsneden
Sanerings resultaat, nazorg en gebruiksbeperkingen	<p>13. <i>Eindsituatie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> samenvatting verontreinigingssituatie na sanering binnen saneringscontour. ligging eventuele I-waardecontour (verticaal en horizontaal) na sanering in grond en grondwater. een indicatie van de kwaliteit binnen de saneringscontour. <p>14. <i>Beperkingen bij restverontreiniging</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ligging gebieden waar na sanering beperkingen gelden: gebieden waar sprake is van gebruiksbeperkingen gebieden waar sprake is van nazorgverplichtingen <p><i>Een indicatie van de kosten voor nazorgmaatregelen.</i></p>	<p>13. <i>Eindsituatie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Invulveld vrije tekst samenvatting verontreinigingssituatie na sanering binnen saneringscontour, in elk geval beschrijven contouren en maximale/gemiddelde gehalten en of sprake is van risico's. Aanvinkopties: is sprake van een restverontreiniging > I-waarde na sanering in grond en/of grondwater, zo ja: op kaart weergeven (verticaal en horizontaal). <p>14. <i>Beperkingen bij restverontreiniging</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Per kadastraal perceel waar sprake is van gebruiksbeperkingen: aanvinken van welke sprake is, voor wie deze gelden en contour weergeven op kaart. Per kadastraal perceel waar sprake is van nazorgverplichtingen: aanvinken van welke sprake is en contour weergeven op kaart. Aanvinkopties nazorgkosten met bandbreedte. 	<p>7. Kadastrale kaart en dwarsprofielen van restverontreiniging > I-waarde.</p> <p>8. Kadastrale kaart met contouren waarbinnen gebruiksbeperkingen gelden en waarbinnen nazorgverplichtingen gelden (verwachting, nog niet ter registratie).</p>
Begroting van kosten	<p>15. <i>Begroting van kosten</i> Altijd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Begroting van saneringskosten met 	<p>15. <i>Begroting van kosten</i> Altijd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Aanvinkopties met totale saneringskosten in 	<p>9. Eventueel onderbouwing financiering</p>

Onderdeel	Toetscriterium	Wijze van aanlevering gegevens	Bijlagen
	<p>bandbreedte.</p> <ul style="list-style-type: none"> Toelichting op de financiering van de saneringskosten. <p>Aanvullend, alleen bij looptijd sanering > 5 jaar</p> <ul style="list-style-type: none"> Of wordt voldaan aan het criterium voor het eventueel vragen van een financiële zekerheidsstelling door de overheid. 	<p>kostenklassen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Involveld met toelichting op de financiering van de saneringskosten, evt. met een bijlage. <p>Aanvullend, alleen bij looptijd sanering > 5 jaar</p> <ul style="list-style-type: none"> Involveld met een overzicht van de spreiding van de kosten waaruit minimaal opgemaakt kan worden of meer dan 50% van de kosten na 5 jaar worden gemaakt, evt. met een bijlage. 	<p>saneringskosten.</p> <p>10. Eventueel overzicht van spreiding van kosten.</p>
Bestemming verontreinigd grond/grondwater en herschikken	<p>16. <i>Globale grondbalans en verwerking eventueel vrijkomend grondwater (afvoer, in-situ reinigen en herschikken voor grond, lozing van grondwater).</i> Bij inzet bewezen technieken:</p> <ul style="list-style-type: none"> Weergegeven in % van het totaal (geen hoeveelheden). <p>Bij inzet overige technieken:</p> <ul style="list-style-type: none"> inschatting hoeveelheden per stroom (in klassen). <p>17. <i>Indien sprake is van herschikken: beschrijving van de omstandigheden waaronder herschikking plaatsvindt en hoe rekening is gehouden met eventueel aanvullend beleidskader van het betreffende bevoegde gezag met betrekking tot de herschikken.</i></p> <p>18. <i>Indien storten wordt voorzien: indicatieve beoordeling van de niet-reinigbaarheid.</i></p>	<p>16. <i>Verwerking grond, grondwater en overig</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Aanvinkopties typen grondstromen (op basis van wijze van verwerking) Aanvinkopties typen grondwaterstromen (op basis van wijze van lozing) Vrij involveld ter beschrijving van overige stromen (denk aan afval) <p>Bij inzet bewezen technieken:</p> <ul style="list-style-type: none"> invullen percentage van totaal <p>Bij inzet overige technieken:</p> <ul style="list-style-type: none"> invullen hoeveelheden per grondstroom (in klassen) <p>17. <i>Vrij involveld met toelichting op herschikken in relatie tot risico's, gebruik(sfunctie) en terugsaneerwaarde inclusief op welke wijze aan het beleidskader van het bevoegd gezag wordt voldaan, eventueel met bijlage</i></p> <p>18. <i>Als onder 16 storten wordt voorzien: bijvoegen indicatieve beoordeling/onderbouwing van de niet-reinigbaarheid.</i></p>	<p>11. Eventueel toelichting op herschikken, aanvulling op kaarten 1 en/of 2.</p> <p>12. Beoordeling van de niet-reinigbaarheid</p>
Saneringsproces: duur, ijkmomenten en terugval-	<p>19. <i>Jaartal planning start en einde sanering.</i></p> <p>20. <i>Indien looptijd sanering \geq 3 jaar</i></p> <ul style="list-style-type: none"> benoemen van ijkmomenten op basis van het geplande verloop van de sanering, per ijkmoment toetsbare voortgangscriteria 	<p>19. <i>Involveld jaartal start sanering en jaartal einde sanering.</i></p> <p>20. <i>Ijkmomenten en terugvalscenario.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Involveld vrije tekst voor beschrijven van ijkmomenten met toetsbare 	

Onderdeel	Toetscriterium	Wijze van aanlevering gegevens	Bijlagen
scenario	beschrijven. <ul style="list-style-type: none"> • beschrijving van terugvalscenario. 	voortgangscriteria (inclusief beschrijving van hoe de voortgang wordt vastgesteld) <ul style="list-style-type: none"> • Invulveld vrije tekst voor beschrijven van terugvalscenario (Als wordt gewerkt met een niet bewezen techniek: meer gedetailleerde uitwerking.). 	

Onderdeel	Toetscriterium	Wijze van aanlevering gegevens	Bijlagen
Sanering 2 of meer geclusterde gevallen	<i>Criteria 1-20 voor de geclusterde gevallen en</i> 21. <i>Beschrijving van de samenhang tussen de gevallen van ernstige verontreiniging met het oog op de aanpak van de sanering.</i>	<i>21. Invulveld vrije tekst motivatie samenhang gevallen.</i>	

Onderdeel	Toetscriterium	Wijze van aanlevering gegevens	Bijlagen
Wijziging (gewone) sanering	22. <i>Wijzigingen in het saneringsplan (criteria 1-20)</i> <ul style="list-style-type: none"> • Beschrijving van de wijziging van het saneringsplan. 	<i>22. Aanvinkoptie op welk criterium de wijziging van toepassing is en aanlevering van de essentiële gegevens ten behoeve van het betreffende criterium, actualisatie overige criteria.</i>	

Onderdeel	Toetscriterium	Wijze van aanlevering gegevens	Bijlagen
Deel-sanering	<p><i>Criteria 1-20 voor het betreffende gedeelte van het geval aangevuld met:</i></p> <p>23. <i>Verzet het belang van de bodem zich niet tegen een deelsanering:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Of de deelsanering niet tot verdere verspreiding van de verontreiniging leidt. • Of de deelsanering niet tot herverontreiniging van het gesaneerde deel van het geval leidt. • Informatie waaruit blijkt of voorwaarden dienen te worden verbonden om sanering van het gehele geval in een later stadium niet te belemmeren. 	<p>23. <i>Involvelden vrije tekst motivatie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Of een deelsanering niet leidt tot verdere verspreiding van de verontreiniging, eventueel uitgewerkt op kaartbijlage en monitoringsplan • Of de deelsanering niet leidt tot herverontreiniging van het gesaneerde deel van het geval, eventueel uitgewerkt op kaartbijlage en monitoringsplan • Toelichting op inrichting gesaneerde terreindeel en voor zover van toepassing onderbouwning dat het terrein toegankelijk/bruikbaar blijft voor eventuele latere sanering van de rest van het geval 	13. Eventueel aanvulling op bijlage 3

Onderdeel	Toetscriterium	Wijze van aanlevering gegevens	Bijlagen
Gefaseerde sanering	<p><i>Criteria 1-20 + 23 voor de eerste fase aangevuld met:</i></p> <p>24. <i>Verzet het belang van de bodem zich niet tegen een gefaseerde sanering.</i></p> <p>25. <i>Criteria op basis waarvan het bevoegd gezag aanwijzingen kan geven:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • fasering van de uitvoering met een uitwerking en planning op hoofdlijnen van vervolgfases. • per fase aangegeven welke risico's resteren waartoe tijdelijke beveiligingsmaatregelen noodzakelijk zijn (samenhang met 24). • welke wijzigingen in het gebruik tot risico's kunnen leiden gedurende de saneringsfases. 	<p>24. <i>Vrij invulveld waarin wordt gemotiveerd dat het belang van de bodem zich niet tegen een gefaseerde sanering verzet.</i></p> <p>25. <i>Lijst met saneringsfases met per fase:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Invulling gegevens van 9, 11, 13, 14 en 15 (in aanvulling op aanlevering gegevens 1-20 +23 voor de eerste saneringsfase). • Jaar van start en einde van de fase (gaat te ver?). • Vrij invulveld waarin wordt gemotiveerd of nog sprake is van spoed en welke maatregelen zijn/worden genomen om spoed weg te nemen. • Vrij invulveld waarin wordt gemotiveerd welke wijzigingen in het gebruik zouden kunnen leiden tot onaanvaardbare risico's. • Aangeven saneringscontouren per fase en locaties met onaanvaardbare risico's in bijlage 1. 	14. Aanvulling op 1

Tabel 2 Immobiel: aanvinkopties nazorg/gebruiksbeperkingen

Aanvinkopties nazorg	
Registratie	van
restverontreiniging >I	
Communicatie	van de
gebruiksbeperkingen	
Beheer	van de
restverontreiniging	
Beheer van de isolatiemaatregel (verharding/bebouwing/leeflaag)	
Gebruiksbeperkingen:	
	<ul style="list-style-type: none">• Niet graven zonder melding (inclusief afbakening van locatie, oppervlak en diepte) en eventueel opstellen van saneringsplan ter plaatse van restverontreiniging >I.• Intact houden isolatielaag (leeflaag/verhardingslaag).• Geen verandering van het gebruik (inrichting) zonder herbeoordeling van risico's.• Grondwater niet gebruiken voor drinkwater, veedrenking, gewasberegening etc. zonder geschikte zuivering daarvan.

Tabel 3 Mobiel: aanvinkopties nazorg/gebruiksbeperkingen

Aanvinkopties nazorg	
Registratie	van
restverontreiniging >I	
Communicatie	van de
gebruiksbeperkingen	
Beheer	van de
restverontreiniging	
Beheer van de isolatiemaatregel (verharding/bebouwing/leeflaag)	
Gebruiksbeperkingen:	
	<ul style="list-style-type: none">• Niet graven zonder melding (inclusief afbakening van locatie, oppervlak en diepte) en eventueel opstellen van saneringsplan ter plaatse van restverontreiniging >I.• Intact houden van de isolatielaag (leeflaag/verhardingslaag).• Geen verandering van het gebruik (inrichting) zonder herbeoordeling van risico's.• Geen grondwateronttrekking zonder melding en onderbouwing dat geen sprake is van een negatief effect op de (rest)verontreiniging.• Grondwater niet gebruiken voor drinkwater, veedrenking, gewasberegening etc. zonder geschikte zuivering daarvan.

3 BEGRIPPEN

Dit hoofdstuk bevat enkele begrippen die in dit document worden gebruikt.

Saneringsdoelstelling = beoogd eindresultaat na sanering (onderscheid in immobiel/mobiel). Mogelijkheden:

- multifunctioneel (voor grond: achtergrondwaarde 2000, voor grondwater: streefwaarde);
- functiegericht voor immobiele verontreinigingen (maximale waarden industrie en wonen; bodemfunctieklassen generiek of specifiek)
- stabiele eindsituatie voor mobiele verontreinigingen;
- isoleren, beheersen en controleren.

Immobiele verontreiniging Een verontreiniging waarbij in het grondwater geen concentraties $>T$ zijn aangetroffen. De betreffende verontreinigingen kunnen zowel in de bovengrond als ondergrond aanwezig zijn.

Mobiele verontreiniging Een verontreiniging waarbij in het grondwater concentraties $>T$ zijn aangetroffen. De betreffende verontreinigingen kunnen zowel in de bovengrond als ondergrond aanwezig zijn.

Nazorgmaatregelen Het geheel aan technische, juridische, organisatorische en financiële maatregelen om het saneringsdoel in stand te houden, nadat dit is bereikt. (bron VKB-protocol 6004). Maatregelen in het belang van de bescherming van de bodem indien na de sanering nog verontreiniging in de bodem aanwezig is (bron Wbb 39c lid f).

Toelichting:

Met de uitvoering van de maatregelen die zijn beschreven in het nazorgplan, is belast degene die de bodem heeft gesaneerd, dan wel degene die daartoe is aangewezen in het nazorgplan, waarmee gedeputeerde staten (lees: het bevoegd gezag) hebben ingestemd.

Gebruiksbeperkingen Beperkingen in het gebruik van de bodem indien na de sanering nog verontreiniging in de bodem aanwezig is. (bron: Wbb 39c, lid f). Die kunnen bijvoorbeeld inhouden dat diepwortelende beplanting of het aanleggen van vijvers in de leeflaag niet is toegestaan. Het kan ook betekenen dat gebruik voor een gevoeliger functie dan in het saneringsplan is toegekend aan de bodem, niet toegestaan is. (bron: memorie van toelichting Wbb 2003/2004)

Toelichting:

De eigenaar, erfpachter of gebruiker van het grondgebied waar sprake is van verontreiniging als bedoeld in artikel 39d, neemt de beperkingen in het gebruik van de bodem in acht die zijn beschreven in het nazorgplan

Essentiële gegevens	De gegevens die door een initiatiefnemer bij het bevoegd gezag Wbb aangeleverd moeten worden. Zij worden als eisen en toetspunten opgenomen in de Toetslijst voor het bevoegd gezag. De essentiële gegevens bepalen wat de inhoud van een adviesproduct moet zijn, wil het adviesproduct kunnen voldoen aan de wettelijke eisen.
Achtergrondgegevens	Gegevens die niet essentieel zijn voor het voldoen aan de wettelijke eisen, maar die wel helpen bij het begrijpen van de melding. Ter vergelijking: bij een BUS-melding wordt vaak verzocht om een A4 met toelichting op de voorgenomen werkzaamheden.
Ontwerpgegevens	Gegevens die in de eerste plaats van belang zijn voor de opdrachtgever, de aannemer of de directie (milieukundige begeleider / processturing). Het zijn gegevens die niet vallen onder de definitie van 'essentiële gegevens' en die niet noodzakelijk zijn om de melding te kunnen begrijpen.
Saneringsvariant	=saneringsoplossing: de wijze waarop wordt gesaneerd, dit betreft de doelstelling van de sanering en de aanpak (op hoofdlijnen). Voorbeeld: de combinatie van isoleren met een leeflaag en stabiele eindsituatie na bronverwijdering en pluimsanering.
Saneringsmethode	= saneringstechniek: de wijze van uitvoering van sanering op hoofdlijnen. Voorbeelden: ex situ (ontgraven), in situ (bijv. ter plaatse reinigen), geohydrologisch isoleren.
Saneringswerkzaamheden	Uitvoering/nadere invulling van saneringsmethode. Voorbeeld isoleren middels een leeflaag: ontgraven zonder bemaling van de eerste meter minus maaiveld en aanbrengen van een meter grond met een kwaliteit overeenkomstig de bodemfunctieklassen wonen.
Bewezen techniek	= techniek die in de Richtlijn herstel en beheer (water)bodems is aangemerkt als bewezen voor een specifiek benoemde combinatie van saneringsdoelstelling, verontreinigingssituatie en bodemopbouw.
Gewone sanering	Sanering van het gehele geval van ernstige bodemverontreiniging in één fase.
Raamsaneringsplan	Geen formeel begrip, komt in de Wbb niet voor. Dit wordt vaak gebruikt voor een saneringsplan op hoofdlijnen/een gefaseerd saneringsplan op hoofdlijnen. Dit type saneringsplan is vermoedelijk niet meer relevant als wordt gewerkt met de toetslijst saneringsplan.
Gefaseerde sanering	Een sanering van het gehele geval van ernstige bodemverontreiniging uitgevoerd in fasen. Hierbij wordt voorafgaand aan de eerste fase de saneringsdoelstelling vastgesteld voor het gehele geval.
Deelsanering	De sanering van een deel van een geval van ernstige

bodemverontreiniging.

Doorstart A5

Rapport waarin de afweging van saneringsvarianten staat beschreven inclusief een voorkeursvolgorde van saneringsvarianten waarbij het volledig verwijderen van verontreinigingen als referentievariant wordt beschouwd.

Toelichting: gezien de gewijzigde wettelijke saneringsdoelstelling geldt deze variant niet meer als een wettelijk voorgeschreven referentievariant. Het begrip "afdalen van de saneringsladder" heeft haar betekenis verloren. De tredes van de saneringsladder worden echter nog wel gebruikt om saneringsdoelstellingen te beschrijven, met name voor mobiele verontreinigingssituaties.

ROSA

In het praktijkdocument ROSA (Robuust Saneringsvarianten Afwegen) worden praktische hulpmiddelen geboden voor het kiezen van een saneringsvariant en het oplossen van knelpunten in dit keuzeprocess.